

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Mañoli Aduriz Lopetegi

*Oiartzun
Gipuzkoa (1941)*

Aurkibidea

Biografia

Mañoli Aduriz esanda baino, Ugaldetxoko ile-apaintzailea dela esanda jende gehiagok ezagutzen du. Ez da alferrik aritu 40 urtean ofizio horretan. Ugaldetxotik bezalaxe, Oiartzun guztitik ere etortzen zitzaizkion bezeroak, baita Erreterria eta Donostiatik ere. Umetatik gustatzen zitzaion ilea apaintzen aritzea eta hartarako hasi zen ikasten 14 urterekin. 18 urte zituela jarri zuen ile-apaindegia, Txukuneko behiak ondoan marruez zituela. Ile-apaintzaile ona izan delako baino gehiago pozten da inorekin haserretu gabe utzi duelako ofizioa. Ugaldetxoar petoa dugu Mañoli, asko maite du auzoa, eta horregatik ematen dio min azkeneko urteetan zaindu gabe egoteak.

Zintak

OIA-054

- **Proiektua:** Oiartzuarren baitan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lardi, Ane
- **Data:** 2007-10-09
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Lardi, Ane

OIA-055

- **Proiektua:** Oiartzuarren baitan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lardi, Ane
- **Data:** 2007-10-09
- **Iraupena:** 56 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Lardi, Ane

OIA-056

- **Proiektua:** Oiartzuarren baitan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lardi, Ane
- **Data:** 2007-10-09
- **Iraupena:** 20 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Lardi, Ane

Pasarteak

1. Auzoko haurrak zaintzen

- **Erref:** OIA-054/005
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:19:55. **Bukatu:** 00:21:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Haur-zaintzen aritzen zen eskolatik aterata. Elkarri laguntzen aritzen ziren. Orduan ez zen diruan pentsatzen.

Transkripzioa

- Eta geo ni, ez dakit. Umiak-eta gustatzen zizkan, ta umien zain egoten nintzan iual eskolatik atea ta geo. Bai, bai! Bai, eta gustatu itten tzin, e! Ez ziten /etziten/ obligatzen nei, e.. nola sango dizut... pues " jon ber tzu hara, zea..." e... ez.
- Zure zeaz itten zenun?
- Bai, bai.
- Zenbat urtekin hoi?
- Ba, aber, hamalau urtekin hasi nitzan Errentiyan, pelukeyan... ba, 14 urte bitartian.
- Ta hoi nola izaten zen, amak eskatzen zizuten, o auzon eoten zin haurrak o?
- Ez, eske aber, Mattonin bertan, e, klaro, jatetxia... eta ordun Maria Luisa ttikiya, eta klaro, han lan in ber bazuten, ba, "segi ttekunea !". Eta ordun "Mañoli, kontu haurrai" 'eta hola! Baiñon ez zen /etzen/ kobratzen ta ezer ´e, e!
- Ez.
- Bai, bai. Honbre, aldatu da! Eta hobeako hoi, e! Honbre! Miño, bueno, ordun ez zen /etzen/ pentsatzen diruakin ta. Ta ez genun diruikan, e!
- Ordun ez zen manejatzen diruik.
- Ez zen /etzen/ manejatzen dirua. Bueno, gu Errenteira juten giñenin, baldin bagenun autobuseako dirua, kontentu! Eta geo, oiñez etorri. Eta pieza bat dantzatzetikan gehiyo, zapatak eskuan hartu, ta korri!

2. Gaztetako ibilerak

- **Erref:** OIA-054/006
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:21:15. **Bukatu:** 00:23:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Bilerak: Altzibar, Errenteriako zumardia, Touring...

3. Gaztetasuna

- **Erref:** OIA-054/007

- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:23:40. **Bukatu:** 00:26:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

<p>Oso kontent ibiltzen ziren gazte denboran: Txikierdiko bilera, Monondi... bizikletan ibiltzen ziren.</p>

4. Ugaldetxoko pelukera

- **Erref:** OIA-054/008
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:26:12. **Bukatu:** 00:27:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Txikitatik gustatu izan zitzaion ile-apaindegia. Erreterian hasi zen lanean eta ikasten batera, 14 urtetatik 18 urte bitartera. Gero etxean jarri zuen ile-apaindegia.

5. Bartzelonan

- **Erref:** OIA-054/009
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:27:58. **Bukatu:** 00:30:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Bartzelonan eman zuen hilabete pelukeria ikasten. Garai hartan emakume bat hainbeste denboran etxetik hain urruti egotea ez zen ohikoa, baina Bartzelonan auzokoak edukiki.

6. Ile-apaindegia eta behiak

- **Erref:** OIA-054/010
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:30:30. **Bukatu:** 00:33:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Erreterian lanean hasi arte ez zuen telefonorik ikusi eta asko kostatu zitzaion ohitzea. Etxean ile-apaindegia jartzeko behiak tokiz aldatu zituzten eta haien marruekin aritzen zen lanean.

7. Profesionala

- **Erref:** OIA-054/012
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:38:20. **Bukatu:** 00:39:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Errespetu handia eduki izan dio beti ofizioari eta baita bezeroari ere. Ikasi zuen lekuan halaxe irakatsi zioten eta berak ere halaxe egin izan du beti: Ikusi, entzun eta isildu.

8. Ile-apaindegia gutxi

- **Erref:** OIA-054/014
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:49:55. **Bukatu:** 00:51:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Ugaldetxoko ile-apaindegia ireki zuenean, bera izan zen lehenengoa auzoetan, eta Oiartzungo kalean bi besterik ez zeuden.

9. Emakumearen independentzia ekonomikoa

- **Erref:** OIA-054/016
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:54:50. **Bukatu:** 00:57:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:

Emakumea lanean hasi zenean, ile-apaindegira gehiago joaten hasi zen. Bere bezeroak Oiartzun guztikoak ziren, eta baita kanpokoak ere.

10. Orrazkerak

- **Erref:** OIA-054/018
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 01:00:00. **Bukatu:** 01:02:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Orrazkerak asko aldatu dira denborarekin. Lehen gehiena luzea eramaten zen: mototsak eta kardatuak. Lan handia eskatzen zuten orrazkerek.

11. Fabriketako emakume gehiago ile-apaindegian

- **Erref:** OIA-055/002
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:02:40. **Bukatu:** 00:04:10

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Ile-apaindegira fabriketan lan egiten zuen emakumea etortzen zen gehiena. Baserritarrak gutxiago etortzen ziren.

12. Ile luzetik motzera

- **Erref:** OIA-055/004
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:06:30. **Bukatu:** 00:08:45

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Ordura arte, emakumeek ile luzea eramaten zuten, mototsean bilduta. Gero hasi ziren mozten. Gogoan du amona bati zer pena eman zion ilea mozteak.

13. Aldaketak orrazkeran

- **Erref:** OIA-055/005
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:08:45. **Bukatu:** 00:12:10

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Ile-apaindegian hasi zenetik hona, estilo aldaketa asko egon dira. Bere garaian, mototsak ziren nagusi, ondekin eta baita kardatuekin ere. Moda berrietara egokitu behar izan zuen.

14. Jendearekin lan egitea

- **Erref:** OIA-055/007
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:19:40. **Bukatu:** 00:21:30

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Zaharrek gehiago zaintzen dute ilea. Ilea gauza bizia da. Ez zara patatekin ari; pertsonekin ari zara.

15. Gazte arduradunak

- **Erref:** OIA-055/009
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:22:40. **Bukatu:** 00:25:10

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

18 urterekin ireki zuen ile-apaindegia. Orain, edade horretan, gazteegiak ikusten ditugu, baina, orduan, ardura eramaten ohitu behar izaten zuten.

16. Ileari garrantzia

- **Erref:** OIA-055/011
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:28:00. **Bukatu:** 00:31:00

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Lanik ez zuten emakumeak ere etortzen ziren ile-apaindegira; izan ere, ilea zaindu eta apaintzeko ez ziren zuhurkerian ibiltzen. Lehen orain baino gehiago orrazten ziren. Entierroetara joateko ere ilea txukuntzen zuten.

17. Ugaldetxo: errepideak moztutako auzoa

- **Erref:** OIA-055/013
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:36:30. **Bukatu:** 00:39:20

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Azkeneko urteetan Ugaldetxo asko aldatu da. Garai batean errepide nagusia bertatik pasatzeak bizitasuna ematen bazion ere, Oartzungo industrialde ia guztia bertan egoteak eta trafikoak hartu duen indarrarekin, errepidea arazo bihurtu zaie. Auzotarrek ezin dute auzoan lasai ibili eta auzotarren arteko harremanetan eragina du horrek. Azkeneko urteetan Ugaldetxo ez dela batere zaindu kexatzen da Mañoli.

18. Ugaldetxo: zahartutako auzoa

- **Erref:** OIA-055/015
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:48:05. **Bukatu:** 00:50:30

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Lehen Ugaldetxo auzoa oso polita zela dio Mañolik, baina industrialdeekin baserri asko bota zirela eta gelditzen diren etxeetatik asko hutsak daudela. Gazteak auzotik joan egin dira eta zaharrak gelditu dira auzoan. Auzotarrek ezin dute lasai elkartu, toki egokirik ez daukatelako, errepidea baitauka erdiz erdi. Abiadura gaitzean pasatzen da trafikoa, bertan jendea bizi dela konturatu gabe.

19. Lehengo Ugaldetxo

- **Erref:** OIA-055/017
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:52:15. **Bukatu:** 00:54:20

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

Lehengo Ugaldetxo nolakoa zen: etxe berrien tokian, baratzeak eta zelaia. Orduan edozein tokitan ibiltzen ziren jostatzen. Beren seme-alabak Txipitonen ibiltzen ziren jostatzen. Ordurako errepide inguruan ezin zen, eta eskerrak han uzten zieten.

20. Zaldi-gurdiak, bizikletak eta ferratokia

- **Erref:** OIA-055/018
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:54:20. **Bukatu:** 00:56:18

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Lehen ez zen hainbeste begiratu behar errepidea pasatzeko: esneketariak zaldi-gurdiekin eta bizikletan ibiltzen ziren. Autoak ere ibiltzen ziren, baina orain baino lasaiago. Garrokoek Paradan zeukaten ferratokia ere gogoan du Mañolik.

21. Ugaldetxoko aldaketak

- **Erref:** OIA-056/003
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:12:00. **Bukatu:** 00:14:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Ugaldetxo asko aldatu da; lehen biziagoa zen. Auzoa hazi egin da fisikoki, baina giroa itzali egin da.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-31

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com